

TUBA

Túba je velik glasbeni inštrument iz družine basovskih trobil z ventili.

DRUŽINA TUB:

Glede na obliko instrumenta razločujemo dva glavna tipa tub: **pravi model tub** in **helikon**. Podobno, kot lahko pozavne pojmujejo kot basovske trobente, so tube basovski korneti. Njihova cev je nekajkrat zavita, uporabljajo ustnik kotlaste oblike, večinoma pa imajo več kot 3 ventile (celo 5 ali 6), ki so namenjeni doseganju nižjih tonov. Skupna dolžina tubinih konično-elipsasto zavutih cevi znaša med 3,20 in 5,75 m. Notni zapis je v basovskem ključu.

Različice tub brez ventilov so nastale že v starem veku, od Egipčanov so jih prevzeli Asirci, Babilonci, Hebrejci, Grki in Rimljani. Predhodniki današnjih tub so različni trobilni instrumenti, med njimi serpent in ofikleid. Nastanek sodobne tube je povezan z iznajdbo trobilnih ventilov, svoj razmah pa je doživela v 19. stoletju. Tubo lahko med trobili enačimo s kontrabasom pri godalih. Leta 1835 je Wilhelm Wieprecht skonstruiral tubo s petimi ventili, ki je dobila ime basovska tuba.

TUBE V ORKESTRIH:

V simfoničnem orkestru večinoma igra samo ena (basovska) tuba, ki je sekcijsko razporejena v kvartetu treh pozavn in tube. Najslavnejše skladbe, kjer igrata dve tubi, so v klasični glasbi Berliozova Fantastična simfonija, simfonični pesnitvi Tako je govoril Zaratustra in Alpska simfonija, Richarda Straussa, Simfonija št. 4 Dmitrija Šostakoviča in Pomladno obredje Igorja Stravinskega. Basovska tuba je edini instrument iz te družine, ki ne transponira, neglede na svojo uglasitev in svoj najnižji ton. »Vojaške godbe«, t.j. pihalno-trobilni orkestri uporabljajo mnoge različice tega instrumenta, pri katerih notni zapis transponiramo.

VRSTE TUB:

- basovska tuba v C
- basovska tuba v B (lahko jo obravnavamo, kot da ne transponira, najgloblji ton je G kontra)
- basovska tuba v F (za kvarto nižja)
- kontrabasovska tuba v Es (najnižji ton je Fis kontra, ker se njen prvi alikvotni ton Es kontra ne oglasi)
- kontrabasovska tuba v B (najnižje trobilo - doseže ton B subkontra in nižje)

- [Wagnerjeve tube](#)
- helikon
- sopranski helikon (prvič predstavljen junija 2006 v Schladmingu (Avstrija), idejo za inštrument je podal prof. Igor Krivokapič)

TUBA KOT SOLISTIČNI INSTRUMENT:

Najvidnejše koncerte za tubo in orkester so napisali Ralph Vaughan Williams, Edward Gregson, John Williams, Robert Fleming, Gary Kulesha and Josef Horovitz. V jazzovskih ansamblih je uporaba tube pogosta, vendar je instrument redko izpostavljen solistično.

GLAVNI JAZZOVSKI TUBISTI:

- Dave Bargeron
- Roger Bobo
- Ron Caswell
- Ray Draper
- Jim Self
- William Wolfgang

Slika 1: Basovska tuba

Slika 2: Igranje na tubo

